

แบบรายงานผล

การตรวจราชการและติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ
รอบที่ 2 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

หน่วยงานสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเพชรบูรณ์

นโยบายการตรวจ : การลดภาระนักเรียนและผู้ปกครอง

10. ผู้เรียนเรียนรู้และมีรายได้ระหว่างเรียน จบแล้วมีงานทำ (Learn to Earn)

10.1 การวิเคราะห์สถานการณ์ในพื้นที่ ในการขับเคลื่อนการดำเนินงานผู้เรียนเรียนรู้และมีรายได้ระหว่างเรียน จบแล้วมีงานทำ (Learn to Earn)

หน่วยงานการศึกษา และสถานศึกษาทุกสังกัด ดำเนินการตามแนวทางการขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และแผนพัฒนาการศึกษาจังหวัด โดยดำเนินการตามจุดเน้นของหน่วยงานต้นสังกัดเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพผู้เรียนให้มีรายได้ระหว่างเรียน ผ่านหลักสูตรต่อเนื่องเชื่อมโยงการศึกษาขั้นพื้นฐานถึงอุดมศึกษา หลักสูตรระยะสั้น หลักสูตรวิชาชีพ และทวิภาคี โดยมีการจัดทำบันทึกข้อตกลง (MOU) ความร่วมมือ ระหว่างหน่วยงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน กับอาชีวศึกษา และอุดมศึกษา ร่วมกับผู้ประกอบการภาคเอกชนในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพมีรายได้ระหว่างเรียน จบแล้วสถานประกอบการรองรับการมีงานทำของผู้เรียน

10.2 ผลการดำเนินงานการขับเคลื่อนนโยบายฯ ผู้เรียนเรียนรู้และมีรายได้ระหว่างเรียน จบแล้วมีงานทำ (Learn to Earn)

1) การพัฒนาทักษะอาชีพ ทักษะการเป็นผู้ประกอบการ ให้แก่ผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและระดับอาชีวศึกษา เพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียน

สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

- เสริมสร้างทักษะอาชีพและการมีรายได้ระหว่างเรียนให้แก่สถานศึกษา โดยประกาศเป็นจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ข้อที่ 2 ทักษะอาชีพและมีรายได้ระหว่างเรียน แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามจุดเน้นของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 และดำเนินการตามแนวทางการขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา จุดเน้นที่ 2 ทักษะอาชีพและมีรายได้ระหว่างเรียน

- จากการดำเนินการดังกล่าว โรงเรียนในสังกัด มีผลิตภัณฑ์ 1 โรงเรียน 1 อาชีพ 1 ผลิตภัณฑ์ เช่น กระจเป่าจากผ้าใส่ปลาไหลโรงเรียนบ้านทับเบิกร่วมมือ / การเพาะเห็ดนางฟ้า โรงเรียนหน้าศูนย์เครื่องมือกล / โรงเรียนบ้านเข็กน้อย : ร้านกาแฟ โรงเรียนบ้านดงน้ำเต้า : การพิมพ์ภาพจากใบไม้ (Eco print) และผลิตภัณฑ์ของโรงเรียนได้มีการจำหน่ายออนไลน์ ได้แก่ กระจเป่าปักแปกผ้าใส่ปลาไหล กระจเป่าพับผ้าใส่ปลาไหล ของโรงเรียนบ้านวังร่อง ซึ่งมีการจำหน่ายใน OBEC Mall ของ สพฐ.

- สถานศึกษาในสังกัด สพม.เพชรบูรณ์ ได้ส่งเสริมการพัฒนาทักษะอาชีพ ทักษะการเป็นผู้ประกอบการ ให้แก่ผู้เรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายเพื่อการมีรายได้ระหว่างเรียน โดยจัดทำหลักสูตรระยะสั้นส่งเสริมอาชีพและการมีงานทำ รายวิชาเพิ่มเติมเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ มีกิจกรรมส่งเสริมทักษะอาชีพ ได้แก่ กิจกรรม Open House กิจกรรมตลาดนัดพอเพียง กิจกรรมถนนคนเดินวังโป่งพินทาคม กิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิตนักเรียน กิจกรรมพัฒนาทักษะอาชีพเพื่อการมีงานทำ เช่น ช่างซ่อมเครื่องยนต์เล็กเพื่อการเกษตร การทำขนมจีนหล่มเก่า การทำกาแฟ BWIT COFFEE การทำทับทิมกรอบ การทำมะขามหวาน พันธุ์ดี TO BE วังโป่ง การทำขนมปังอบ เป็นต้น และ สพม.เพชรบูรณ์ ได้ลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) ขับเคลื่อนโครงการจัดการศึกษาเรียนรู้ร่วม หลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย และหลักสูตร

ระยะสั้น กับสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 5 แห่ง โดยมีโรงเรียนในสังกัด สพม.เพชรบูรณ์ จำนวน 7 แห่ง และนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-5 จำนวน 350 คน เข้าร่วม

สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

- สถานศึกษาได้มีจัดโครงการบ่มเพาะการเป็นผู้ประกอบการ เพื่อให้ นักเรียน นักศึกษาได้เรียนรู้ถึงการวางแผนเป็นผู้ประกอบการตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียน

1) หลักสูตร ปวช. ผู้เรียนได้ตามหลักสูตร กลุ่มสมรรถนะวิชาชีพพื้นฐาน รายวิชา ธุรกิจและการเป็นผู้ประกอบการ

2) จัดตั้งศูนย์บ่มเพาะผู้ประกอบการอาชีวศึกษา วิทยาลัยการอาชีพวิเชียรบุรี เพื่อเป็นศูนย์พัฒนาทักษะการเป็นผู้ประกอบการ โดยมีกิจกรรมดังนี้

3) โครงการพัฒนาศักยภาพผู้เรียนด้านการฝึกอบรมการเป็นผู้ประกอบการ เขียนแผนธุรกิจและการประเมินแผนธุรกิจ

4) โครงการบ่มเพาะผู้ประกอบการอาชีวศึกษา ด้านการศึกษาดูงานที่สอดคล้องกับธุรกิจ

5) ส่งเสริมสนับสนุนเงินทุนในการประกอบธุรกิจ

6) โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ เขียนแผนธุรกิจสำหรับผู้ประกอบการรายใหม่

7) คัดเลือกแผนธุรกิจเพื่อจัดสรรงบประมาณในการดำเนินตามแผนธุรกิจ

8) โครงการ ศึกษาดูงาน เพื่อสร้างแรงจูงใจในการประกอบการ

9) ฝึกทักษะการชงกาแฟ และเรียนรู้การบริหารงานภายในศูนย์เรียนรู้

ประกอบธุรกิจ ในวิทยาลัย โดยมีค่าตอบแทนให้กับนักเรียน-นักศึกษา

- สถานศึกษามีการจัดการเรียน การสอน แบบระบบทวิศึกษา และระบบทวิภาคี ส่งนักเรียน นักศึกษา ออกไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพตามสถานประกอบ ที่ตรงสายการเรียนกับนักเรียนนักศึกษา จัดให้มีการอบรมอาชีพเสริมในชุมชน เพื่อเป็นการเสริมสร้างทักษะใหม่ (New Skill) เพิ่มสมรรถนะ(Upskill) หรือทบทวนทักษะ (Reskill) ให้แก่ผู้เรียนและประชาชนทั่วไป เช่น ช่างไฟฟ้า ช่างประปา ช่างแอร์การค้าขาย การเกษตร ฯลฯ เพื่อเป็นเครื่องมือในการช่วยผู้เรียนและประชาชนลดรายจ่ายในครัวเรือนและอาจสร้างเป็นอาชีพเสริมให้แก่ครอบครัวได้

- สถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุนให้นักศึกษาสาขาการบัญชี และสาขาวิชาการตลาด ดำเนินโครงการด้านวิชาชีพ การขายสินค้า เพื่อส่งเสริมการมีรายได้ระหว่างเรียน

2) การแสวงหาเครือข่าย สถานประกอบการ เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาทวิภาคี เพื่อให้ผู้เรียนมีสมรรถนะวิชาชีพที่ต้องกับความต้องการของสถานประกอบการ

สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

- สถานศึกษาในสังกัด สพป.เพชรบูรณ์ เขต 1 จำนวน 2 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนบ้านบุงคล้า และโรงเรียนบ้านห้วยระหงส์ มีการจัดหลักสูตรทวิศึกษา ร่วมกับวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเพชรบูรณ์ สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ

- สพม.เพชรบูรณ์ ได้ลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) ขับเคลื่อนโครงการจัดการศึกษาเรียนร่วม หลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย และหลักสูตรระยะสั้น กับสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 5 แห่ง ได้แก่ วิทยาลัยเทคนิคเพชรบูรณ์ วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบูรณ์ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเพชรบูรณ์ วิทยาลัยการอาชีพชนแดน และวิทยาลัยการอาชีพวิเชียรบุรี โดยมีโรงเรียนในสังกัด สพม.เพชรบูรณ์ จำนวน 7 แห่ง และนักเรียน จำนวน 350 คน เข้าร่วม ดังนี้

- หลักสูตรทวิศึกษาแนวใหม่ จำนวน 3 แห่ง นักเรียน 106 คน ดังนี้

(1) โรงเรียนเมืองรัตวิทยาคม หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ แผนกวิชาช่างยนต์ สาขา งานจักรยานยนต์และเครื่องยนต์เล็กอเนกประสงค์ วิทยาลัยเทคนิคเพชรบูรณ์ จำนวน 34 คน ดังนี้ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 16 คน และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 18 คน

(2) โรงเรียนดีวิทยาคม หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเพชรบูรณ์ จำนวน 59 คน ดังนี้ สาขาวิชาเทคโนโลยีธุรกิจดิจิทัล ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 30 คน และสาขาวิชาเกษตรศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 29 คน

(3) โรงเรียนเนินพิทยาคม หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบูรณ์ จำนวน 13 คน

- หลักสูตรระยะสั้น จำนวน 4 แห่ง นักเรียน 244 คน ดังนี้

(1) โรงเรียนผาเมืองวิทยาคม 7 หลักสูตร วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบูรณ์ จำนวน 151 คน ดังนี้ หลักสูตรวิชาตกแต่งสถานที่ จำนวน 25 คน หลักสูตรวิชาดนตรี จำนวน 24 คน หลักสูตรวิชาเครื่องยนต์เล็กแก๊สโซลีน จำนวน 22 คน หลักสูตรวิชาผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในครัวเรือน จำนวน 16 คน หลักสูตรวิชางานเชื่อมโลหะเบื้องต้น จำนวน 28 คน หลักสูตรวิชาขนมไทยยอดนิยม จำนวน 24 คน และหลักสูตรวิชาปรับปั้นโปรยทาน จำนวน 12 คน

(2) โรงเรียนพัชรพิทยาคม 2 หลักสูตร วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบูรณ์ จำนวน 47 คน ดังนี้ หลักสูตรวิชางานอาชีพ (งานซ่อม จักรยานยนต์) จำนวน 24 คน และหลักสูตรวิชาทักษะอาชีพ (งานเชื่อมโลหะ) จำนวน 23 คน

(3) โรงเรียนชนแดนวิทยาคม หลักสูตรวิชาช่างยนต์ วิทยาลัยการอาชีพชนแดน จำนวน 30 คน

(4) โรงเรียนโคกปรังวิทยาคม หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น ไฟฟ้า วิทยาลัยการอาชีพวิเชียรบุรี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 16 คน

สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

- สถานศึกษามีการเรียนระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาในระดับ ปวส.ทุกแผนก และได้มีการทำความร่วมมือกับสถานประกอบการเพื่อให้นักศึกษาสามารถเข้าฝึกงานในสถานประกอบการได้ตรงตามสาขาวิชา

- สถานศึกษาจัดการเรียนการสอนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) เป็นการศึกษาระบบทวิภาคี ทุกสาขาวิชา และดำเนินการแนวทางการจัดการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 การแสวงหาสถานประกอบการจะเป็นสถานประกอบการที่สอดคล้องกับสาขาวิชา การมีค่าตอบแทนให้กับนักศึกษา ทำให้ผู้เรียนเกิดรายได้ระหว่างเรียน

- มีเครือข่ายที่ได้พัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนร่วมกับวิทยาลัย เพื่อรองรับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักเรียนนำศึกษา เช่น Delilah

- จัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการ (MOU) เพื่อให้ นักเรียน นักศึกษาได้เข้าร่วมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ณ สถานประกอบการ

- สมรรถนะวิชาชีพที่ตรงกับความต้องการของสถานประกอบการจัดให้มีการเชื่อมโยงหลักสูตรของสายอาชีวศึกษากับมาตรฐานวิชาชีพต่าง ๆ เพื่อเป็นการเสริมศักยภาพแก่ผู้เรียน (Upskill) หรือเพิ่มพูนทักษะใหม่ (Reskill) โดยได้รับการรับรองตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพและผู้เรียนจะได้รับใบประกาศนียบัตรตามสมรรถนะอาชีพ เพื่อนำ ไปใช้ประกอบการสมัครงานและการขอขึ้นเงินเดือนและการประกอบวิชาชีพ ทั้งนี้ผู้เรียนอาจเป็นผู้ที่อยู่ในระบบการศึกษาหรือนอกระบบการศึกษาก็ได้

10.3 ปัญหาอุปสรรค แนวทางการแก้ไขปัญหา และผลที่คาดว่าจะได้รับ

ปัญหา/อุปสรรค	แนวทางการแก้ไขปัญหา	ผลที่คาดว่าจะได้รับ
1. การจัดสรรงบประมาณ	1. ขอรับการจัดสรรงบประมาณในการดำเนินการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมอาชีพและการมีงานทำ	1. งบประมาณในการดำเนินการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมอาชีพและการมีงานทำ
2. มีบุคลากรไม่เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน และไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้เรียนในบางสาขาวิชา	2. โรงเรียนประสานงานกับสถาบันการอาชีวศึกษาเพื่อกำหนดแนวทางร่วมกัน	2. แนวทางการกำหนดอัตรากำลัง ของบุคลากร และการพัฒนาบุคลากร
3. นักเรียนลาออก/ขาดเรียนต่อเนื่อง	3. ประสานกับสถาบันการอาชีวศึกษา เพื่อกำหนดมาตรการกำกับ ดูแล ติดตามนักเรียน	3. แนวทางการกำกับดูแลติดตามนักเรียน
4. งบประมาณสนับสนุนมีจำกัด	4. ควรจะแยกงบประมาณเป็นสัดส่วน การขยายเพื่อความรู้เน้นปริมาณ กับการสนับสนุนเงินตามแผนที่เน้นคุณภาพ ควรจะเป็นงบบุคนละส่วนกัน	4. จะมีผู้ประกอบการอาชีวศึกษา มากขึ้น มีภูมิคุ้มกันในการมีความรู้ และมีประสบการณ์ เพื่อการเลื่อนไปสู่การมีรายได้ และการเป็นผู้ประกอบการที่แท้จริงในอนาคต

10.4 ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

- ระบบการบริการจัดการศูนย์การเรียนรู้ผู้ประกอบการอาชีวศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
- ผู้บริหารสถานศึกษา ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่เสริมทักษะทางด้านความรู้และประสบการณ์ทำงาน ไม่ว่าจะเป็นการจัดตั้งธุรกิจจำลองในสถานศึกษา การจัดการเรียนระบบทวิภาคีเพื่อฝึกอาชีพการทำงานจริงในสถานประกอบการ
- ครูผู้สอน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาผู้เรียนในการเป็นผู้ประกอบการ นอกจากนี้ยังจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนฝึกการเป็นผู้ประกอบการ เช่น โครงการส่งเสริมการขายรายได้ระหว่างเรียน (ตลาดนัด) โครงการสร้างผู้ประกอบการใหม่ (Wicac Maketing)
- นักเรียนนักศึกษา มีความรู้และทักษะในการสร้างอาชีพในการเป็นผู้ประกอบการ
- การเชื่อมั่นในการปฏิบัติการได้จริงของนักเรียน นักศึกษา การบ่มเพาะที่มีคุณภาพ การมีความพร้อมที่กลายเป็นผู้สร้างรายได้ให้กับตนเองได้อย่างแท้จริง

10.5 ข้อเสนอแนะ

- ควรมีการปลูกฝัง บ่มเพาะในเรื่องของความรู้ และความคิดสร้างสรรค์ให้กับผู้เรียนได้ในปริมาณที่เหมาะสมกับจำนวนของผู้เรียนในสถานศึกษานั้นๆ

- ต้องการบุคลากรที่ทำหน้าที่รับผิดชอบในศูนย์การเรียนรู้ผู้ประกอบการอาชีพศึกษา
เพิ่มเพื่อรองรับการส่งเสริมการเรียนรู้การประกอบธุรกิจให้กับนักเรียนนักศึกษาอย่างถ้วถึง

10.6 รูปแบบ แนวทาง หรือนวัตกรรม ที่คิดว่าเป็นต้นแบบหรือแบบอย่างที่ดี (ถ้ามี)

นวัตกรรมการเปิดช่องทางการจำหน่ายผ่านเว็บเพจของธุรกิจ เปิดโลกการสั่งซื้อและ
จ่ายผ่านช่องทางออนไลน์ เพื่อขยายธุรกิจที่มีหลากหลายให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

*****